

Az interkulturális kompetencia fejlesztése

Felhasznált és ajánlott irodalom

- Makádi M. (2009): A kompetenciaalapú pedagógia lehetőségei a tanítási-tanulási folyamatban. Mozaik Kiadó
- Makádi M. (2015): Kompetenciafejlesztő földrajztanítás. Összefoglaló szakmódszertani tanulmány. ELTE TTK FFI.
- Lázár I.(2015) 39 Interkulturális játék

ELTE

xin chúc mừng

interkulturális kompetencia

ismeretek	készségek, képességek	attitűdök
<ul style="list-style-type: none"> • hagyományok • vallás • nyelv 	<ul style="list-style-type: none"> • azonosságok, különbségek keresése • együttérzés • megfigyelési • egyéni ismeretszerzés 	<ul style="list-style-type: none"> • érzékenység • tudatosság • a sokféleség tisztelete

A kompetenciafejlesztés komplex fejlesztés, amelyben egyformán fontos a szükséges ismeretek (fogalmak, adatok, szakkifejezések, törvények stb.) megtanítása-megtanulása, a készségfejlesztés, valamint a tanuló értékrendszerének, attitűdjeinek az alakítása.

Az interkulturális kompetencia fejlesztése

- Az európai uniós kulcskompetencia-rendszer nem emel ki
- Mai világunkban különösen **fontos**
- A földrajz az interkulturális kompetencia fejlesztésének **bázisantárgya**
- A diákok saját világképüket, viselkedésformáikat **ne** tekintsék az **egyetlen igaznak**, hanem gondoljanak bele, hogy más szemszögből az milyennek tűnhet. (Byram, M. – Gribkova, B. – Starkey, H. 2002).
- **sztereotípiák**

A kultúra összetevői (Goldman 1990 és Kovács T. 2013 alapján)

Az interkulturális kompetencia fejlesztési lehetőségei

1. változatos módszerek
2. rendszeres gondolat- és véleménycsere

Az interkulturális kompetenciát fejlesztő módszerek a földrajztanításban (Kovács T. 2013)

Igen vagy nem?

Szingapúr <https://konzulizsolgalat.kormany.hu/azsia?szingapur>

Bhután <https://konzulizsolgalat.kormany.hu/azsia?bhutan>

Burundi Pierre Nkurunziza

Egyesült Arab Emírségek <https://konzulizsolgalat.kormany.hu/azsia?egyeseult-arab-emirsegek>

Japán

Egyiptom <http://arabnyelv.blogger.hu/2014/05/24/egyiptomi-emberek-szokasai>
<https://konzulizsolgalat.kormany.hu/afrika?egyiptom>

Az iszlám étkezés

Tizenkét legfontosabb szabályát Mohamed próféta unokája foglalta össze, azóta tartják ehhez magukat a hívek:

1. Tudnod kell, hogy az ételt Isten adta neked!
2. Elégedj meg avval, amit neked adott!
3. Mielőtt hozzáfognál az evéshez mondd: "bismilláh" (Isten nevében)!
4. Étkezés után mondd: "alhamululilláh" (Istennek hála)!
5. Étkezés előtt moss kezet!
6. Az asztal baloldalán foglalj helyet!
7. Jobb kezed három ujjával egyél!
8. Ha befejezted az evést, nyald meg az ujjaidat!
9. Egyél a közvetlenül előtted lévő tából, annak is a feléd eső részéből!
10. Végy kis falatokat!
11. Jól rágd meg az ételt!
12. Ne bámuld a veled együtt étkezőket!

Feladat:...

1. Mit jelent számotokra?

A feladat célja:

Ismerkedés mindennapi dolgok különböző jelentésével, más szokások és értékrendek összehasonlítása a saját értékrenddel és szokásokkal, perspektívaváltás.

A feladat leírása:

Képeket fogok mutatni. Figyeljétek meg, majd írjátok le a füzetbe, hogy mit jelent számotokra a képen látható dolog! Amint az összes képet megnéztük, pártársaddal hasonlítsd össze a leírásaidat: Ugyanúgy értelmeztétek a képeket?

A sikeres kommunikáció érdekében mindig fontos ellenőrző kérdéseket feltenni, például:
 „Neked is azt jelenti ez a tárgy/viselkedés/fogalom, hogy...?”
 vagy „Jól értem, hogy te...?”

1.

- a) kártevő
- b) háziállat
- c) előétel

2. fehér szín

2. fehér szín

a) esküvő
b) ártatlanság, tisztaság
c) gyász

<http://somogetertek.hu/rokoegunk-somogyorsag-kimese/dijasztak/csokeyi-feher-gyasz.html>

Indiai muszlim temetés Mumbaiban

3. Egy órán suttogó diák

a) fegyelmezetlen, tiszteletlen
b) érdeklődő
c) nagyon udvarias

4. Egy utcán álló tehén

5. Egy utcán kiabáló ember

a) mérges
b) neveletlen
c) segítőkész

2. Hová? Mivel? Mikor?

A feladat célja:
Egymás jobb megismerése egy zenés, mozgásos, beszélgetős feladaton keresztül.
Tapasztalatsere, kulturális ismeretek szerzése, érdeklődés felkeltése más kultúrák iránt.

Feladateírás:
Három különböző zenéből fogtok részleteket hallani, aki akarja, a szemét is behunyhatja a zenehallgatás közben. Az első, amit le kell írni, hogy hová utaztunk a zene segítségével, a második, hogy mivel utaztunk odáig, a harmadik, hogy melyik évszakban?

Ezután mindenki feláll, és 6–8 perc alatt minél több társát megkérdezve kideríti, hogy volt-e olyan köztük, akivel ugyanabba az országba, ugyanabban az évszakban és/vagy ugyanolyan közlekedési eszközzel utazott. – Hova utaztál? Mivel utaztál? Mikor mentél oda?

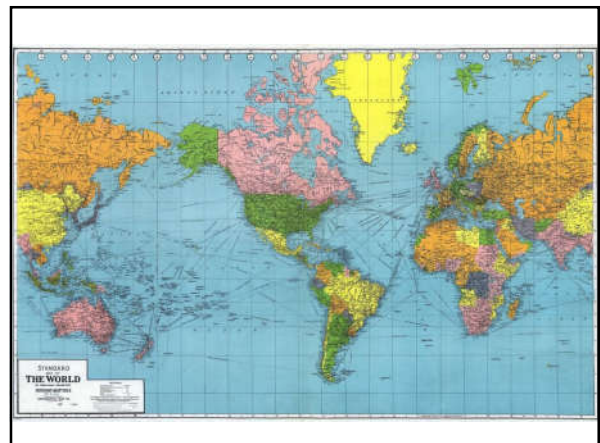
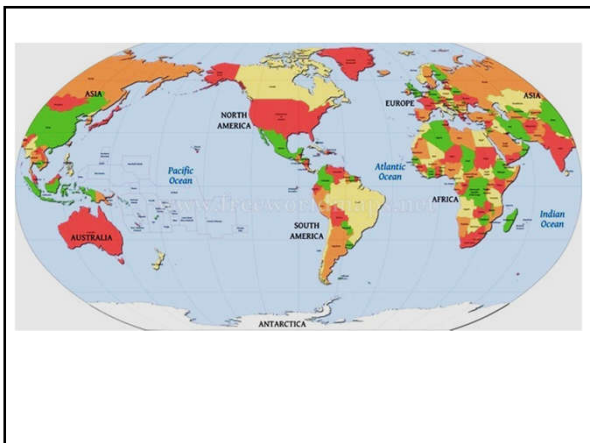
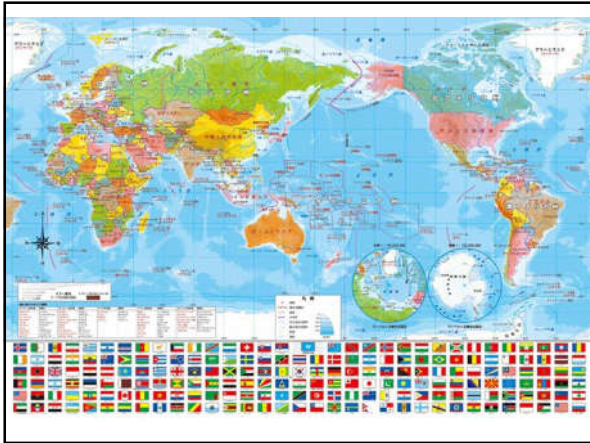
Amikor az idő lejárt, mindenki visszaül a helyére, és beszámol arról, hogy kivel talált közös pontokat.

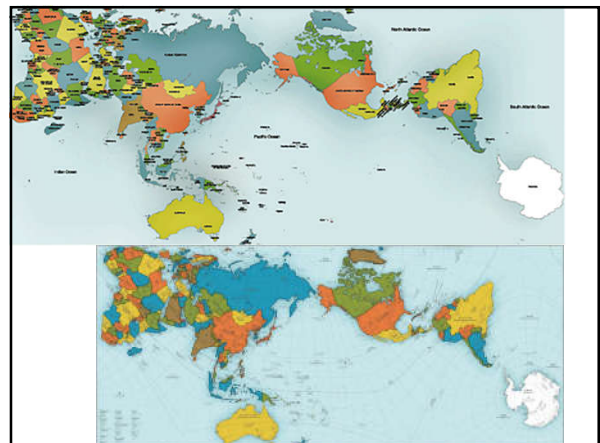

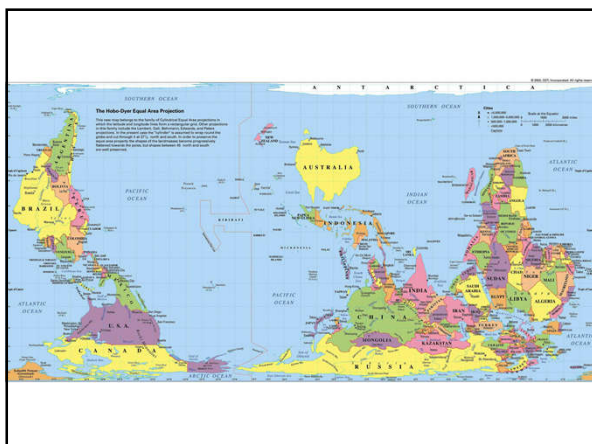
3. A „világ” más szemével

Figyeld meg az észak-sarkról készített képet a világról!
Kiknek a szemszögéből készült a kép?
Miben láthatnak különbséget a képen?
Mért szokatlan a képen látható világkép?
Mit tudhatnak a képből?

4. Filmes fordulatok

Feladat célja:

Ismerkedés a verbális és a nem verbális kommunikáció sajátosságaival különböző kultúrákban, megfigyelési és interpretálási készség fejlesztése.

Feladateírás:

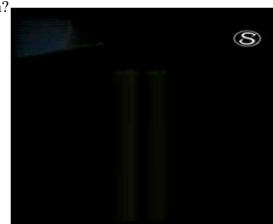
Csoportmunkában fogunk dolgozni. Megnézünk egy filmet Ománról, de egy részt hang nélkül. A feladat az, hogy a látottakból, a szereplők gesztusaiból igyekezzetek megválaszolni az alábbi kérdéseket:

Kik a szereplők?

Milyen viszonyban vannak egymással?

Milyen hangulatban voltak ebben a jelenetben?

Vajon miről beszélhettek?

5. Honvágy

Feladat célja:

Egymás érzéseinek, értékeinek és tapasztalatainak megismerése kis csoportokban, A saját kultúra szerepének, jellemzőinek és fontosságának tudatosítása, felkészülés (hosszabb) külföldi tartózkodásra

A feladat leírása:

A diákok két-három fős csoportokban először egyénileg gondolkodnak és jegyzetelnek, majd közösen megbeszélnek, hogy mi hiányozna nekik itthonról leginkább, ha három (vagy négy, öt, hat) hónapra kimennének külföldre tanulni vagy dolgozni.

Ha szükséges, akkor írjanak fel közösen a táblára egy-két példamondatot:

„Ha hosszú ideig külföldön élnék, nem ehetnék gulyáslevest.”

„Ha X országban tanulnék, nagyon hiányozna a kutyám.”

A listákat ragasszák fel a falra, és mindenki sétáljon körbe, hogy a többi csoport listáját is végigolvassa.

Beszélje meg az egész osztállyal, hogy miben egyeztek meg, és miben különböztek a listák, miért hiányolnák azokat a dolgokat, amelyeket felírtak, és mit tennének a honvágy leküzdéséért.

6. Magyarok más szemmel

Feladat célja:

Sztereotípiák megkérdőjelezése, nyitottság, önkritika fejlesztése, saját kulturális háttér tudatosítása

A feladat leírása:

A tanulók pármunkában megbeszéljük, hogy melyik állítás tűnik nekik furcsának, viccesnek, lehangolóknak vagy esetleg igazságtalannak.

A párok beszámolnak a megbeszélésük eredményéről a csoportnak úgy, hogy saját szavaikkal összefoglalják az állítást, amelyről azután elmondják a élményüket.

A Magyarországon élő brit és amerikai szerzők által írt Time Out – Guide Budapest című útikönyv (Rimmer 1998; 2003) korábbi kiadásáiból:

Itt ritkán lehet kisgyerekeket látni a vendéglőkben vagy más „felölt” helyen, mert a gyerekeknek otthon kell maradni az anyukájukkal egészen addig, amíg meg nem tanulnak kis meretű felöltként csendesen és jól nevelten viselkedni.

Ha a finom fűszeres ízek kedvéért jön Magyarországra, csalódni fog. Az étlapokon általában nehéz és egyhangú disznóhúsból vagy csirkehúsból készült ételek szerepelnek szétfőzött zöldségekkel. A húst általában pörköltnek készítik el, vagy panírozzák, saláta helyett savanyúságot adnak. A fűszeres halászlét és a hortobágyi palacsintát mindenképpen érdemes kipróbálni, de vegetáriánusok legtöbbször csak a hideg gyümölcsleves és a rántott gomba közül választhatnak. Viszont csak Magyarországon lehet zsíros kenyeret kapni az amerikai típusú bevásárlóközpontokban.

Ha kéteyed vannak valamiről Magyarországon, akkor mindenképpen fordítva csináld, mint otthon. A magyarok a családi nevüket teszik előre és a keresznevüket hátulra. A postai címzésnél a város neve után jön az utca név, a házszám, emelet és ajtó. Minden, ami egy brit vagy amerikai hivatalos levélben a jobb felső sarokba kerül, a magyar levelekben balra lenni szerepel. És a dátumot úgy kell leírni, hogy év/hó/nap.

A Magyarországra látogató külföldi nők ne csodálkozzanak, ha az itteni férfiak udvariasan előre engedik őket minden ajtónál, átadják nekik a helyet a buszon, vagy segítenek cipekedni. Azon sem kell meglepődni, hogy akár ugyanezek a férfiak hangos megjegyzéseket tesznek a nők alakjára vagy kinézetére az utcán, és kihívóan néznek, ha egy nő egyedül megy be egy étterembe vagy bárba.

A magyaroknak mintha nem lenne térezéke. Valahogy mindig útban vannak, ha az ember le akar szállni a buszról, vagy fel akar szállni bármilyen közlekedési járműre, ha be akar lépni egy boltba, ha sorban áll a postán vagy a bankban, vagy ha sietni szeretne a mozgólepcsőn.

A magyarok szerint a Balaton a legszebb tó, Budapest a világon a legszebb város, Bartók a legjobb és leghíresebb zeneszerző, és a Micimackó is feltűnőhatatlanul jobb olvasmány magyarul, mint angolul.

Mindenki másképp csinálja és másképp látja a dolgokat aszerint, hogy miben és hogyan nőtt fel.

Lehetünk és legyünk is büszkéek a magyar értékekre, de ne más kultúrák értékeinek a kárára.

Nem biztos, hogy az az egyetlen helyes nézőpont vagy viselkedési forma, ami nálunk elterjedt.

7. Magyarország én így szeretlek! „Soproni reklám”

India, én így szeretlek!

Kína, én így szeretlek!

Japán, én így szeretlek!

8. „Jéé...”			
	Kínaiak	Japánok	Koreaiak
Külső/kép			
Ételek			
Italok			
Ruházat			
Szórakozás			
Sport			
Írásuk			

9. Kulturális lutri
<p>Feladat célja: Kulturális ismeretek szerzése, szokások, értékrendek összehasonlítása, érdeklődés felkeltése más kultúrák iránt, sztereotípiák megkérdőjelezése</p>
<p>A feladat leírása: A diákok 2–3 fős vegyes csoportokat alkotnak. Lehetőleg olyanok dolgozzanak együtt, akik nem vagy ritkán szoktak együtt lenni. Az állításokat a diákoknak meg kell beszélniük, közösen indokolják meg, hogy miért gondolják igaznak vagy hamisnak. Beszéljék meg, hogy mi volt számukra új vagy meglepő, mi az, amit ezek közül fontos információnak tartanak, és mi az, amire nem lehet felkészülni.</p>

9. Kulturális lutri
<p>Igaz vagy hamis?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Angliában nyitott esernyővel kell a házba lépni. 2. Franciaországban bort kell vinni ajándékba, ha vendégségbe méész. 3. Japán üzletembertől kapott névkártyát gyorsan el kell tenni és a mienket odaadni. 4. Libanonban a férfiak gyakran karon fogják egymást. 5. Írországban a nők ritkán fognak kezét. 6. Olaszországban nem illik új ismerőseinket a politikai meggyőződésükről faggatni. 7. Finnországban az emberek gyakran isznak tejet az ebédhez. 8. Görögországban nem illik tíz percnél többet kézni egy hivatalos találkozóról. 9. Ausztriában mindig a nő megy be az étterembe a férfi előtt. 10. Magyarországon illik köszönni ismeretleneknek is a liftben.